

SIVISTYS

Asukkaita
42 521

Sivistys nettokulut
€/asukas
2555

Kasvatus- ja sivistys-
palvelut
nettokulut €/asukas
2338

Kulttuuri ja vapaa-aika-
palvelut nettokulut €/asu-
kas
213

SIVISTYS

Toimialue

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Marianne Liimatainen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	16 863	17 016	16 746	17 466	3,6 %	101,5 %	104,3 %	721
Myyntituotot	11 670	12 592	12 592	12 579	7,8 %	95,9 %	99,9 %	- 13
Maksutuotot	3 303	3 348	3 078	3 298	-0,2 %	98,0 %	107,1 %	220
Tuet ja avustukset	1 631	787	787	1 356	-16,8 %	207,2 %	172,3 %	569
Muut toimintatuotot	259	289	289	233	-10,1 %	89,8 %	80,7 %	- 56
TOIMINTAKULUT	- 120 054	- 126 120	- 128 222	- 126 112	5,0 %	100,8 %	98,4 %	2 109
Henkilöstökulut	- 69 134	- 70 000	- 72 489	- 72 430	4,8 %	101,7 %	99,9 %	59
Palvelujen ostot	- 20 697	- 21 648	- 22 466	- 22 043	6,5 %	108,7 %	98,1 %	423
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 4 322	- 4 861	- 4 842	- 4 653	7,7 %	91,8 %	96,1 %	189
Avustukset	- 3 009	- 3 400	- 2 900	- 2 654	-11,8 %	90,1 %	91,5 %	246
Muut toimintakulut	- 22 892	- 26 211	- 25 525	- 24 332	6,3 %	95,3 %	95,3 %	1 192
TOIMINTAKATE	- 103 191	- 109 105	- 111 476	- 108 646	5,3 %	100,7 %	97,5 %	2 830

S*, toimialueilla toimintakatesitovuus valtuuston nähdessä

Toimialueen palvelualueet

Kasvatus- ja sivistyslautakunta

Sivistyksen tukipalvelut

Varhaiskasvatus

Oppiminen

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Kulttuuri

Vapaa-aika

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Tuusulan kunnan sivistyksen toimialue luo pohjan elinikäiselle oppimiselle ja kehittymiselle sekä hyvälle elämälle. Toimialue tarjoaa mielenkiintoisia mahdollisuuksia oppimiseen, henkiseen kasvuun, yhdessä oloon, taiteesta nauttimiseen ja tuottamiseen sekä vapaa-aikaan ja liikunnallisiin elämyksiin. Edistämme yhdessä aktiivista elämäntapaa, yhteisöllisyyttä, vastuullisuutta, osallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä.

Olennaiset tapahtumat toimialueella

Vuosi 2025 oli Sivistyksen toimialueella merkittävä sekä palveluverkon uudistusten, johtamisen muutosten, että hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistamisen näkökulmasta. Toimintaa kehitettiin palvelukokonaisuuksia uudistamalla, tilaratkaisuja nykyaikaistamalla ja strategisia tavoitteita toteuttamalla.

Sivistysjohtajana aloitti Marianne Liimatainen 1.6.2025, ja toimialueen johtamisrakenteessa tapahtui useita henkilöstömuutoksia. Opetuspäällikkö Markus Torvisen irtisanouduttua virkaa hoitamaan valittiin määräaikaisesti Jyrki Aronen, ja sivistyksen kehittämispäällikön tehtävissä aloitti määräaikaisesti Heli Hakulinen 1.8. alkaen. Lisäksi Anne Saksa aloitti talouspäällikkönä toukokuussa.

Palveluverkon uudistaminen eteni suunnitellusti ja siirtyminen uusiin oppimis- ja varhaiskasvatusympäristöihin toteutui onnistuneesti. Riihikallion koulu, Rykmentinpuiston koulu ja Rykmentinpuiston päiväkotit otettiin käyttöön elokuussa aikataulun mukaisesti. Toiminta päättyi Mikkolan ja Hyökkälän kouluissa sekä Neitoperhon ja Rykmentintien päiväkodeissa kesäkuussa. Roinilan päiväkotit palasi väistöstä kesäkuussa. Lisäksi Pellan ja Notkopuiston päiväkotien tilajärjestelyjä jatkettiin tilapalveluiden kanssa yhteistyössä.

Kulttuurin palveluverkossa Rakennus Kympin hankesuunnitelma hyväksyttiin, ja Hyökkälän taide- ja museotilojen toteutussuunnittelu sekä kilpailutus etenivät. Päätös pääkirjaston tulevasta sijainnista siirtyi seuraavalle valtuustokaudelle. Uimahallin peruskorjaus vaikutti vapaa-ajan palveluihin läpi vuoden.

Toimialueella jatkettiin toimintaympäristöanalyysiä ja palvelukatalogityötä, joilla vahvistettiin palvelujen laatua ja johtamisen yhtenäisyyttä. Varhaiskasvatuksen PowerBI-koontinäyttö valmistui ensimmäiseen tarkasteluun keväällä 2025, ja oppimisen palvelualueen keskeistä tietopohjaa määriteltiin yhteistyössä tietohallinnon kanssa.

Laaja hyvinvointikertomus 2022–2025 hyväksyttiin valtuustossa huhtikuussa. Keusoten alueen johdon foorumeissa käsiteltiin alueelliset painopisteet vuosille 2025–2026 ja valmisteltiin hyvinvointisuunnitelmaa 2026–2029. Kunta osallistui neurokirjon lasten ja nuorten palvelujen kehittämiseen osana Kirjo-hanketta.

Lapsiystävällinen kunta -toiminta edistyi syksyllä: harrastusmessut järjestettiin kolmella alueella, Unicefin seurantatapaaminen tarjosi ohjausta seuraaviin vaiheisiin, ja toimintasuunnitelmaa päivitettiin. Työn etene- misestä raportoitiin Unicefille.

Talousarviovalmistelu vuodelle 2026 eteni lautakuntien kanssa käydyissä talousarvioinfoissa, joissa tarkasteltiin toimialueen säästötoimenpiteitä ja linjattiin tavoitteita suhteessa uudistuvaan kuntastrategiaan. Sivistyksen toimialueen kehittämissuunnitelman päivittäminen vuosille 2026–2029 aloitettiin syksyllä.

Talouden toteutuminen

Sitovan toimintakateen toteuma oli 108,6 miljoonaa euroa 97,5 % : 2,8 miljoonaa ylijäämäinen kuin muutettu talousarvio 111,5 miljoonaa euroa (vuonna 2024 toimintakate 103,2 miljoonaa euroa).

Toimintatuottoja kertyi 17,5 miljoonaa euroa 104,3 %: 0,7 miljoonaa euroa enemmän kuin muutettu talousarvio 16,7 miljoonaa euroa (vuonna 2024 toimintatuotot 16,9 miljoonaa euroa).

Toimintakulut olivat 126,1 miljoonaa euroa 98,4 %, 2,1 miljoonaa euroa vähemmän kuin muutettu talousarvio (vuonna 2024 toimintakulut 120,0 milj. euroa).

Oppimisen palvelualueella toimintatuotot ylitti kokonaisuudessaan muutetun talousarvion 1,2 miljoonaa euroa. Kotikuntakorvaustulojen osuus tuottojen ylityksestä 0,7 miljoonaa euroa ja muiden tuottojen osuudet 0,4 miljoonaa euroa. Toimintakulut alittuivat 0,5 miljoonaa euroa.

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot ylittyivät 0,3 miljoonaa euroa verrattuna muutettuun talousarvioon. Hoitopäivämaksujen osuus ylityksestä 0,2 miljoonaa euroa. Toimintakulut alittuivat 1,3 miljoonaa muutettuun talousarvioon nähden, josta henkilöstökulujen osuus 0,8 miljoonaa euroa.

Ruokapalveluiden tuotot jäivät 0,7 miljoonaa euroa pienemmäksi muutettuun talousarvioon verrattuna.

Kulttuuripalveluiden tuotot toteutuivat 0,06 miljoonaa euroa paremmin kuin muutettu talousarvio.

Vapaa-aikapalveluiden toimintatuotot jäivät 0,07 miljoonaa euroa pienemmiksi johtuen lähinnä uimahallin pääsymaksutulojen pienemmästä kertymisestä arvioon nähden ja arvioitua pienemmästä kävijämäärästä.

Määrärahamuutokset:

Valtuusto päätti 28.4.2025 § 50 468 000 euron lisämäärärahasta: oppimisen tuen uudistuksen ryhmäkohtainen tuki menolisäys 237 000 euroa, vaativan erityisen tuen oppilasmäärän kasvun menolisäys 117 000 euroa, konsultatiivisen sairaalaopetuksen toteuttamisen menolisäys 70 000 euroa, hyvinvointialueen taloustilanteen aiheuttama menolisäys (psykiatrisia sairaanhoitajia koskevan sopimuksen irtisanominen) 44 000 euroa.

Kunnanhallitus päätti 03.11.2025 § 509:

määrärahasiirto 650 000 euroa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan palvelualueelta kasvatus- ja sivistyslaut-

kunnan oppimisen palvelualueelle, koskien Tuusulan Urheilukeskus Oy:n tilojen käyttöön varattuja käyttö-maksuja.

Valtuusto päätti 10.11.2025 § 193:

Rykmentinpuiston koulun sisäisiin vuokriin ja siivouskuluihin yhteensä 1 314 791 euroa, Rykmentinpuiston päiväkodin sisäisiin vuokriin ja siivouskuluihin 209 172 euroa ja Pellavan päiväkodin Mikkolan koululla oleviin väistötilojen vuokrien lisäkustannuksiin 41 142 euroa.

Strategisten vuositavoitteiden toteutuminen

- Toteutuu suunnitellusti
- Toteutuu osittain
- Ei toteudu

Tavoite	Yleis	Kriteerit	Arvio
Selitykset valoilte	● Toteutuu suunnitellusti ● Toteutuu osittain ● Ei toteudu		
06.01 Yhteistyö ja palvelurajapinnat hyvinvointialueen kanssa vahvistuvat.	●	Alueellinen hyvinvointisuunnitelma on valmis ja hyväksytty.	●
		Yhteinen rakenne Keusoten, varhaiskasvatuksen ja oppimisen palvelualueiden kesken toteutuu.	●
		Perheille on tarjottu vanhemmuuden tukea yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.	●
		Lapsille, nuorille ja perheille kohdistetuista palveluista on tehty koonti, jotta saadaan tietoa eri palveluista ja kentällä työskentelevät tahot osaavat tukea ja ohjata palveluihin.	●
		Sivistyksen asiakaskyselyissä käyttäjien kokemus palvelun laadusta on lisääntynyt	●

Valtuustotason seuranta

Poikkeamat: Yhteistyö ruokapalveluiden ja neuvola- koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon kanssa puuttuu. Asiakaskyselyissä käyttäjien kokemus on pysynyt samalla tasolla.

06.03 Sosiaalinen vastuullisuus sivistyspalveluissa on vahvistunut	●	Jokaisesta yksiköstä on osallistuttu kieli-, kulttuuri- ja katsomusosaamisen koulutuksiin	●
		Suomi toisena kielenä –opettajia on vakinaistettu lisää kuntaan	●
		Sivistyksen monikulttuurinen viestintäsuunnitelma on laadittu ja käytössä	●
		Vapaa-aikapalveluiden saavutettavuus- ja esteettömyyskartoitus on tehty	●
		Ruokapalveluhenkilöstö on saanut koulutuksen vastuullisuuden portaista	●
		Varhaiskasvatuksessa kaikki yksiköt ovat laatineet tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman	●
		Saavutettavia ja ilmaisia palveluita kuntalaisille on lisätty (vrt. Kaiku-kortti)	●
		Kunnan yleiset turvallisemman tilan periaatteet on käyty läpi jokaisessa yksikössä sekä työntekijöiden että kohderyhmän kanssa.	●

Valtuustotason seuranta

Poikkeamat: -

08.01 Lapsiystävällinen kunta –toimintasuunnitelma on edistynyt.	●	Lasten ja nuorten harrastustoimintaa on kohdennettu haavoittuvassa asemassa oleville.	●
		Perehdyttäminen on toteutunut laajasti henkilöstön, asukkaiden ja yhteisöjen keskuudessa.	●
		Lasten ja nuorten keskeinen hyvinvointitieto on määritetty ja seuranta ja hyödyntäminen on käynnissä.	●
		Lapsivaikutusten arvioinnille on määritetty tavat.	●
		Lasten ja nuorten osallisuus ympäristön suunnitteluun toteutuu aktiivisesti.	●

Valtuustotason seuranta

Poikkeamat: Hyvinvointitiedon määrittäminen käynnissä vuoden aikana, tavoiteaikataulu vuoden loppuun mennessä. Koontinäytön käyttöönotto alkuvuodesta 2026. Lapsivaikutusten arvioinnin mallin tarkastelu aloitettu, mutta mallia ei vielä otettu käyttöön. Kehittämispäällikön puuttuminen keväällä 2025 hidasti tavoitteiden saavuttamista.

09.01 Lapset ja nuoret oppivat tulevaisuuden yhteiskunnassa tarvittavia tietoja ja taitoja.		Paikallinen opetussuunnitelma on päivitetty valtakunnallisten muutosten vaatimalla tavalla 1.8.2025 alkaen.	
		Oppimisen tuen uudistus on tehty ja tuen rakenteet on päivitetty.	
		Opetussuunnitelman lisätunnit vuosiluokille 1-2 sekä 3-6 on ratkaistu.	
		Painotetun opetuksen periaatteet on päivitetty.	
		Valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen integroitumiseen on toimivia toimintamalleja.	
		Varhaiskasvatuksen tuen resurssien käyttö on arvioitu ja niiden monipuolista ja tarkoituksenmukaista käyttöä on seurattu.	
		Kulttuurikasvatussuunnitelmia on tarkasteltu tulevaisuustaidot huomioiden.	

Valtuustotason seuranta

Poikkeamat: Painotetun opetuksen periaatteet jäivät päivittämättä. Valmistavan opetuksen toimintamalleja on kehitetty, mutta ne eivät ole vielä valmiit.

09.02 Sivistyksen palvelualueiden johtamista ja toimintakulttuuria on kehitetty edelleen		Sivistyksen asiakaskyselyissä käyttäjien kokemus kunnan palvelun laadusta on lisääntynyt.	
		Yksiköiden henkilöstön pulssikyselyn tulokset ovat hyvät johtamisen osalta.	
		Uusien avautuvien yksiköiden (Riihikallion ja Rykmentinpuiston kampukset) toiminta on käynnistynyt aikataulussa ja toimintakulttuurin rakenteet ovat valmiit	
		Tuusulanjärven ja Peltokaaren päiväkotien toiminnassa on edistytty vuositavoitteen mukaisesti	
		Kulttuurin johtamisrakenteet on päivitetty	
		Vapaa-aikapalveluiden johtamisrakenteet on päivitetty	

Poikkeamat: Pulssikyselyn tuloksissa on ollut hieman laskua. Haasteet on tunnistettu ja johtamista tulee kehittää edelleen.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sivistyspalveluiden toimintaympäristö muuttuu voimakkaasti väestörakenteen ja yhteiskunnan kehityskulkujen myötä. Syntyvyyden lasku, väestön ikääntyminen ja huoltosuhteen heikkeneminen vaikuttavat tulevina vuosina kunnan taloudellisiin edellytyksiin ja palvelutarpeeseen. Vaikka Tuusula kasvaa muuttovoiton ansiosta, uusi väestö ei kokonaisuudessaan korvaa väheneviä ikäluokkia, mikä merkitsee perusopetuksen oppilasmäärien asteittaista laskua samalla kun ikääntyneen väestön palvelutarpeet kasvavat.

Varhaiskasvatuksessa tarve vaihtelee alueittain ja edellyttää tarkkaa ennakkointia.

Väestön monimuotoistuminen lisää osaamisvaatimuksia palveluissa ja edellyttää vahvaa panostusta henkilöstön kieli- ja kulttuuriosaamiseen. Samanaikaisesti työvoiman saatavuus haastaa koko kunta-alaa, ja kilpailu osaavasta henkilöstöstä kiristyy. Rekrytoinnin onnistuminen sekä yhteistyö toisen asteen oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa nousevat merkittävään rooliin palveluiden turvaamisessa.

Kunnan talouteen kohdistuvat paineet kasvavat, kun valtion rahoitusosuus peruspalveluihin vähenee. Sivistyspalveluiden rahoitus tulee jatkossa perustumaan entistä vahvemmin kunnan omaan tulopohjaan ja palveluverkon tehokkaisuuteen ratkaisuihin. Rakenteellinen tarkastelu ja yksiköiden kehittäminen ovat keskeisiä toimenpiteitä, joilla pyritään vastaamaan sekä taloudellisiin että ekologisiin tavoitteisiin ja parantamaan palvelujen laatua ja saavutettavuutta pitkällä aikavälillä.

Digitalisaatio on yhä merkittävämpi osa sivistyspalveluiden kehittämistä. Se tarjoaa mahdollisuuksia parantaa palveluiden saatavuutta ja vapauttaa henkilöstön työaikaa, mutta edellyttää tasapainoa lähipalveluiden kanssa ja huolellista muutosjohtamista.

Hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen kulkee läpi koko sivistystoimialan. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on ratkaisevaa, jotta kuntalaisten hyvinvointia voidaan edistää kokonaisuutena. Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin jalkauttaminen tuo lasten ja nuorten näkökulmat osaksi päätöksentekoa ja vahvistaa ennaltaehkäisevää ja tietoperustaista kehittämistä.

Väestörakenteen muutos haastaa palveluiden määrän ja rakenteen ennakkointia, ja erityisesti oppilasmäärien lasku sekä ikääntyvän väestön kasvava palvelutarve asettavat paineita tasapainoiseen palveluverkkoon. Taloudellisesti kunnan omarahoitusosuuden kasvu lisää herkkyyttä muutoksille: toimintaa on kehitettävä kokonaiskustannuksia hilliten mutta samalla palvelujen laatua ja saatavuutta turvaten.

Sivistyksen toimialueella osaavan työvoiman saatavuuden merkitys korostuu entisestään. Kehittämistoimenpiteiden toimeenpano sekä laadukkaiden palveluiden mahdollistaminen edellyttää onnistuneita rekrytointeja, henkilökunnan osaamisen kehittämistä sekä työhyvinvointiin panostamista. Toimialueella kehitetään edelleen palveluverkkoa sekä digitalisaation mahdollisuuksia. Tulevan kehityksen näkökulmasta lasten, nuorten sekä ylipäättään kuntalaisten kokemustiedon hyödyntäminen on ratkaisevaa sivistyspalveluiden vaikuttavuuden ja oikea-aikaisuuden varmistamiseksi.

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	15 393	15 592	15 592	16 315	6,0 %	101,0 %	104,6 %	723
TOIMINTAKULUT	- 108 852	- 115 014	- 117 845	- 115 738	6,3 %	100,7 %	98,2 %	2 108
TOIMINTAKATE	- 93 460	- 99 422	- 102 253	- 99 423	6,4 %	100,7 %	97,2 %	2 831

Johdanto

Käyttösuunnitelma valmistellaan osana vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua. Se tarkoittaa ja toimeenpanee Tuusulan kunnan strategiaa, pormestariohjelmää, valtuustokauden tavoitetta toteuttavia vuosittavoitteita sekä talousarviota. Käyttösuunnitelma sisältää lautakunnan alaista toimintaa ohjaavat strategiset tavoitteet ja linjaukset, toiminnan painopisteet, riskiarvion, keskeiset indikaattorit, investoinnit ja henkilöstösuunnitelman.

Käyttösuunnitelman toteutumisesta raportoidaan lautakunnalle maaliskuun, kesäkuun, syyskuun ja vuoden lopun tilanteesta.

Palvelualueet ja palveluyksiköt

Sivistyksen tukipalvelut

- Toimialueen hallinto
- Ruokapalvelut

Varhaiskasvatus

- Kunnallinen varhaiskasvatus
- Esiopetus
- Yksityinen varhaiskasvatus

Oppiminen

- Perusopetus
- Kasvun ja oppimisen tuki
- Lukio

Sivistyksen tukipalvelut

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Marianne Liimatainen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	6 296	6 997	6 997	6 248	-0,8 %	95,5 %	89,3 %	- 748
TOIMINTAKULUT	- 6 059	- 6 713	- 6 802	- 6 527	7,7 %	92,9 %	96,0 %	275
TOIMINTAKATE	237	283	194	- 279	-217,8 %	334,6 %	-143,7 %	- 473

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Toimialueen hallinto

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatio (siirtyi 1.1.2026 pois Sivistyksen toimialueelta)

Ruokapalvelut

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Sivistyksen toimialueen hallinnon tehtävä on johtaa, tukea ja arvioida toimialansa palveluiden laatua, vaikutavuutta ja toiminnan tuloksellisuutta sekä tukea toimialueen tavoitteiden toteutumista ja koordinoida kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Keskeisenä tehtävänä on sivistyksen kehittämissuunnitelman mukaisten tavoitteiden ja toiminnan tuloksellinen johtaminen koko toimialueella.

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Sivistysjohtajana aloitti Marianne Liimatainen 1.6.2025, ja toimialueen johtamisrakenteessa tapahtui useita henkilöstömuutoksia. Opetuspäällikkö Markus Torvisen irtisanouduttua virkaa hoitamaan valittiin määräaikaisesti Jyrki Aronen, ja sivistyksen kehittämisspäällikön tehtävissä aloitti määräaikaisesti Heli Hakulinen 1.8. alkaen. Lisäksi Anne Saksa aloitti talouspäällikkönä toukokuussa.

Palveluverkon uudistaminen eteni suunnitellusti ja siirtyminen uusiin oppimis- ja varhaiskasvatusympäristöihin toteutui onnistuneesti. Riihikallion koulu, Rykmentinpuiston koulu ja Rykmentinpuiston päiväkoti otettiin käyttöön elokuussa aikataulun mukaisesti. Toiminta päättyi Mikkolan ja Hyökkälän kouluissa sekä Neitoperhon ja Rykmentintien päiväkodeissa kesäkuussa. Roinilan päiväkoti palasi väistöstä kesäkuussa. Lisäksi Pellan ja Notkokuiston päiväkotien tilajärjestelyjä jatkettiin tilapalveluiden kanssa yhteistyössä.

Kulttuurin palveluverkossa Rakennus Kympin hankesuunnitelma hyväksyttiin, ja Hyökkälän taide- ja museotilojen toteutussuunnittelu sekä kilpailutus etenivät. Päätös pääkirjaston tulevasta sijainnista siirtyi seuraavalle valtuustokaudelle. Uimahallin peruskorjaus vaikutti vapaa-ajan palveluihin läpi vuoden.

Toimialueella jatkettiin toimintaympäristöanalyysiä ja palvelukatalogityötä, joilla vahvistettiin palvelujen laatua ja johtamisen yhtenäisyyttä. Varhaiskasvatuksen PowerBI-koontinäyttö valmistui ensimmäiseen tarkasteluun keväällä 2025, ja oppimisen palvelualueen keskeistä tietopohjaa määriteltiin yhteistyössä tietohallinnon kanssa.

Laaja hyvinvointikertomus 2022–2025 hyväksyttiin valtuustossa huhtikuussa. Keusoten alueen johdon foorumissa käsiteltiin alueelliset painopisteet vuosille 2025–2026 ja valmisteltiin hyvinvointisuunnitelmaa 2026–2029. Kunta osallistui neurokirjon lasten ja nuorten palvelujen kehittämiseen osana Kirjo-hanketta.

Lapsiystävällinen kunta -toiminta edistyi syksyllä: harrastusmessut järjestettiin kolmella alueella, Unicefin seurantatapaaminen tarjosi ohjausta seuraaviin vaiheisiin, ja toimintasuunnitelmaa päivitettiin. Työn etene- misestä raportoitii Unicefille.

Talousarviovalmistelu vuodelle 2026 eteni lautakuntien kanssa käydyissä talousarvioinfoissa, joissa tarkasteltiin toimialueen säästötoimenpiteitä ja linjattiin tavoitteita suhteessa uudistuvaan kuntastrategiaan. Sivistyksen toimialueen kehittämissuunnitelman päivittäminen vuosille 2026–2029 aloitettiin syksyllä.

Talouden toteutuminen

Sivistyksen tukipalveluiden talous toteutui talousarviosta poiketen. Toimintatuottoja kertyi 6,2 miljoonaa euroa (mta 7,0 milj euroa) 0,7 miljoonaa arvioitua vähemmän. Toimintakulut olivat 6,5 miljoonaa euroa (mta 6,8 miljoonaa euroa) 0,3 miljoonaa arviota vähemmän. Toimintakatteen toteuma oli -0,3 miljoonaa euroa (mta 0,2 miljoonaa euroa) ylitys 0,4 miljoonaa euroa.

Toimialueen hallinto

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Marianne Liimatainen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT				- 6	-1 937,9 %			- 6
TOIMINTAKULUT	- 565	- 670	- 712	- 643	13,8 %	101,4 %	90,4 %	68
TOIMINTAKATE	- 565	- 670	- 712	- 650	15,0 %	101,4 %	91,3 %	62

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Sivistyksen toimialueen hallinnon tehtävä on johtaa, tukea ja arvioida toimialansa palveluiden laatua, vaikuttavuutta ja toiminnan tuloksellisuutta sekä tukea toimialueen tavoitteiden toteutumista ja koordinoida kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Keskeisenä tehtävänä on sivistyksen kehittämissuunnitelman mukaisen tavoitteiden ja toiminnan tuloksellinen johtaminen koko toimialueella.

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Sivistysjohtajana aloitti Marianne Liimatainen 1.6.2025, ja toimialueen johtamisrakenteessa tapahtui useita henkilöstömuutoksia. Opetuspäällikkö Markus Torvisen irtisanouduttua virkaa hoitamaan valittiin määräaikaisesti Jyrki Aronen, ja sivistyksen kehittäispäällikön tehtävissä aloitti määräaikaisesti Heli Hakulinen 1.8. alkaen. Lisäksi Anne Saksa aloitti talouspäällikkönä toukokuussa.

Palveluverkon uudistaminen eteni suunnitellusti ja siirtyminen uusiin oppimis- ja varhaiskasvatusympäristöihin toteutui onnistuneesti. Riihikallion koulu, Rykmentinpuiston koulu ja Rykmentinpuiston päiväkoti otettiin käyttöön elokuussa aikataulun mukaisesti. Toiminta päättyi Mikkolan ja Hyökkälän kouluissa sekä Neitoperhon ja Rykmentintien päiväkodeissa kesäkuussa. Roinilan päiväkoti palasi väistöstä kesäkuussa. Lisäksi Pellavan ja Notkokuiston päiväkotien tilajärjestelyjä jatkettiin tilapalveluiden kanssa yhteistyössä. Kulttuurin palveluverkossa Rakennus Kymppin hankesuunnitelma hyväksyttiin, ja Hyökkälän taide- ja museotilojen toteutus suunnittelu sekä kilpailutus etenivät. Päätös pääkirjaston tulevasta sijainnista siirtyi seuraavalle valtuustokaudelle. Uimahallin peruskorjaus vaikutti vapaa-ajan palveluihin läpi vuoden.

Toimialueella jatkettiin toimintaympäristöanalyysiä ja palvelukatalogityötä, joilla vahvistettiin palvelujen laatua ja johtamisen yhtenäisyyttä. Varhaiskasvatuksen PowerBI-koontinäyttö valmistui ensimmäiseen tarkasteluun keväällä 2025, ja oppimisen palvelualueen keskeistä tietopohjaa määriteltiin yhteistyössä tietohallinnon kanssa.

Laaja hyvinvointikertomus 2022–2025 hyväksyttiin valtuustossa huhtikuussa. Keusoten alueen johdon foorumissa käsiteltiin alueelliset painopisteet vuosille 2025–2026 ja valmisteltiin hyvinvointisuunnitelmaa 2026–2029. Kunta osallistui neurokirjon lasten ja nuorten palvelujen kehittämiseen osana Kirjo-hanketta.

Lapsiystävällinen kunta -toiminta edistyi syksyllä: harrastusmessut järjestettiin kolmella alueella, Unicefin seurantatapaaminen tarjosi ohjausta seuraaviin vaiheisiin, ja toimintasuunnitelmaa päivitettiin. Työn etene- misestä raportoitiin Unicefille.

Talousarviovalmistelu vuodelle 2026 eteni lautakuntien kanssa käydyissä talousarvioinfoissa, joissa tarkasteltiin toimialueen säästötoimenpiteitä ja linjattiin tavoitteita suhteessa uudistuvaan kuntastrategiaan. Sivistyksen toimialueen kehittämissuunnitelman päivittäminen vuosille 2026–2029 aloitettiin syksyllä.

Talouden toteutuminen

Toimintatuotot olivat 0,006 miljoonaa euroa, toimintamenot olivat 0,6 miljoonaa euroa 90,41 % (0,07 miljoonaa euroa vähemmän kuin muutettu talousarvio). Toimintakate 0,6 miljoonaa euroa 91,31 % (0,07 miljoonaa euroa vähemmän kuin muutettu talousarvio).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sivistyspalveluiden toimintaympäristö muuttuu voimakkaasti väestörakenteen ja yhteiskunnan kehityskulujen myötä. Syntyvyyden lasku, väestön ikääntyminen ja huoltosuhteen heikkeneminen vaikuttavat tulevina vuosina kunnan taloudellisiin edellytyksiin ja palvelutarpeeseen. Vaikka Tuusula kasvaa muuttovoiton ansiosta, uusi väestö ei kokonaisuudessaan korvaa väheneviä ikäluokkia, mikä merkitsee perusopetuksen oppilasmäärien asteittaista laskua samalla kun ikääntyneen väestön palvelutarpeet kasvavat.

Varhaiskasvatuksessa tarve vaihtelee alueittain ja edellyttää tarkkaa ennakkointia.

Väestön monimuotoistuminen lisää osaamisvaatimuksia palveluissa ja edellyttää vahvaa panostusta henkilöstön kieli- ja kulttuuriosaamiseen. Samanaikaisesti työvoiman saatavuus haastaa koko kunta-alaa, ja kilpailu osaavasta henkilöstöstä kiristyy. Rekrytoinnin onnistuminen sekä yhteistyö toisen asteen oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa nousevat merkittävään rooliin palveluiden turvaamisessa.

Kunnan talouteen kohdistuvat paineet kasvavat, kun valtion rahoitusosuus peruspalveluihin vähenee. Sivistyspalveluiden rahoitus tulee jatkossa perustumaan entistä vahvemmin kunnan omaan tulopohjaan ja palveluverkon tehokkaisiin ratkaisuihin. Rakenteellinen tarkastelu ja yksiköiden kehittäminen ovat keskeisiä toimenpiteitä, joilla pyritään vastaamaan sekä taloudellisiin että ekologisiin tavoitteisiin ja parantamaan palvelujen laatua ja saavutettavuutta pitkällä aikavälillä.

Digitalisaatio on yhä merkittävämpi osa sivistyspalveluiden kehittämistä. Se tarjoaa mahdollisuuksia parantaa palveluiden saatavuutta ja vapauttaa henkilöstön työaikaa, mutta edellyttää tasapainoa lähipalveluiden kanssa ja huolellista muutosjohtamista.

Hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen kulkee läpi koko sivistystoimialan. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on ratkaisevaa, jotta kuntalaisten hyvinvointia voidaan edistää kokonaisuutena. Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin jalkauttaminen tuo lasten ja nuorten näkökulmat osaksi päätöksentekoa ja vahvistaa ennaltaehkäisevää ja tietoperustaista kehittämistä.

Väestörakenteen muutos haastaa palveluiden määrän ja rakenteen ennakkointia, ja erityisesti oppilasmäärien lasku sekä ikääntyvän väestön kasvava palvelutarve asettavat paineita tasapainoiseen palveluverkkoon. Taloudellisesti kunnan omarahoitusosuuden kasvu lisää herkkyyttä muutoksille: toimintaa on kehitettävä kokonaiskustannuksia hilliten mutta samalla palvelujen laatua ja saatavuutta turvaten.

Sivistyksen toimialueella osaavan työvoiman saatavuuden merkitys korostuu entisestään. Kehittämistoimenpiteiden toimeenpano sekä laadukkaiden palveluiden mahdollistaminen edellyttää onnistuneita rekrytointeja, henkilökunnan osaamisen kehittämistä sekä työhyvinvointiin panostamista. Toimialueella kehitetään edelleen palveluverkkoa sekä digitalisaation mahdollisuuksia. Tulevan kehityksen näkökulmasta lasten, nuorten sekä ylipäättään kuntalaisten kokemustiedon hyödyntäminen on ratkaisevaa sivistyspalveluiden vaikuttavuuden ja oikea-aikaisuuden varmistamiseksi.

RUOKAPALVELUT

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Ruokapalvelupäällikkö Kirsi Hanski

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	6 296	6 997	6 997	6 255	-0,7 %	95,5 %	89,4 %	- 742
TOIMINTAKULUT	- 5 494	- 6 043	- 6 091	- 5 884	7,1 %	92,1 %	96,6 %	207
TOIMINTAKATE	802	954	906	371	-53,8 %	127,6 %	40,9 %	- 535

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Ruokapalvelut tuottavat aterioita lasten, nuorten ja henkilöstön tarpeisiin sekä kokouksiin ja vierastarjoiluihin. Ruokapalveluiden toimintaa ohjaa voimakkaasti vastuullisuus. Vastuullisuuden lisäksi asiakkaan tarpeiden huomiointi ja asiakkaan osallistaminen ovat tärkeitä kehittämisen pilareita. Ruokapalveluiden tuottamat palvelut ovat joustavia, jotta asiakkaan tarpeet voidaan huomioida riittävällä tasolla. Ruokapalvelut varautuvat aktiivisesti myös toimialueella ja toimintaympäristössä oleviin muutoksiin.

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Ruokapalveluyksikkö tuotti ateriapalvelut kaikkiin kunnan kouluihin ja päiväkoteihin sekä lisäksi puistoruokailuun, kerhotoimintaan, kunnan henkilöstöravintolaan ja tilaustarjoiluihin. Vuodelle 2025 oli arvioitu yhteensä 2,2 miljoonaa ateriasuoritetta. Tammi–joulukuun aikana toteutui 2,1 miljoonaa suoritetta, mikä vastaa 94 % koko vuoden arvioidusta suoritelmäärästä.

Tuusulan kunnan henkilöstöravintola tarjosi yhteensä 11 922 lounas- ja päivällisannosta, mikä vastaa keskimäärin noin 54 annosta yhtä aukiolopäivää kohden. Tilaustarjoilua järjestettiin 436 kertaa, ja näiden tilaisuuksien asiakasmäärät vaihtelivat.

Kesällä Tuusulan kunta järjesti puistoruokailua kaikissa kuntakeskuksissa alle 18-vuotiaille tuusulalaisille lapsille ja nuorille. Puistoruokailu oli maksutonta ja se toteutettiin ulkotiloissa arkipäivisin kesä- ja heinäkuussa. Puistoissa ruokaili yhteensä 9 674 lasta, mikä on 14,02 % vähemmän kuin edellisellä vuonna.

Kesäkerhoja järjestettiin viikoilla 23–25 Kellokosken, Lepolan, Vaunukankaan, Hyrylän, Riihikallion ja Tuusulanjärven kouluilla. Ruokapalvelut tuottivat kerhoihin sekä lounaan että välipalan. Kesäkerhotoiminnasta kertyi yhteensä 1 925 suoritetta. Kesäkerhojen lisäksi kesäkuun alussa järjestettiin taideleirejä Hyrylässä, ja Ruokapalvelut vastasivat leiriläisten lounasruokailusta. Taideleirien suoritelmäärä oli 210. Hyrylässä toteutettiin myös museoleirejä, joiden ruokailuista kertyi 70 suoritetta.

Ikäihmisten ruokailumahdollisuus kouluilla jatkui myös vuonna 2025. Ikäihmisten ruokailua järjestettiin Kellokosken, Jokelan ja Riihikallion kouluilla, Hyrylän yläasteella sekä Moniolla. Kouluilla nautittiin vuoden aikana yhteensä 12 355 ateriasuoritetta, mikä vastaa ruokahävikin näkökulmasta 3 706 kilogrammaa hyödynnettyä ruokaa. Kasvua edellisvuoteen verrattuna oli 3,6 %.

Vuoden 2025 aikana EkoTeko-toiminnassa myytiin yhteensä 2 392 annosta EkoTeko-ruokaa. Yksi annos sisältää 500 grammaa ylijäämäruokaa, jonka asiakkaat noutavat omiin rasioihinsa Ruokapalveluiden toimipisteistä. Myyntimäärä vastaa yhteensä 11 960 kilogrammaa pääruokaa, joka olisi muutoin päätynyt hävikiksi. Toiminta kasvoi edellisvuoteen verrattuna 24,58 %.

Ruokapalveluiden tarjoiluhävikkiä luovutettiin ruoka-aputoimintaan vuoden 2025 aikana yhteensä 2 607 annosta. Määrä vastaa ruokahävikin näkökulmasta 2 607 kilogrammaa ruoka-avussa hyödynnettyä ruokaa.

Ruokapalveluista hallinnoitiin Keski-Uudenmaan alueen yhteistä ruoka-avun valtionavustushanketta, jossa delegoitiin avustusta osatoteuttajille ruoka-avun järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin rahoituspäätöksen mukaisesti. Valtionavustusta maksettiin Tuusulan kunnalle v. 2025 149 660 euroa, josta 88 000 euroa delegoitiin eteenpäin. Hankkeessa työskenteli osa-aikainen hankekoordinaattori, jonka palkkakustannuksiin käytettiin 28 042,46 euroa. Hankehallinnon muihin kustannuksiin käytettiin 1210,31 euroa. Loput avustuksesta jää vuodelle 2026 kaksivuotisen hankkeen kustannuksiin.

Muut Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kunnat sekä hyvinvointialue osallistuivat hankkeen koordinaation kustannuksiin yhteensä 14 553 euron omarahoitusosuudella.

Elintarvikkeiden hintojen nousun arvioidaan hidastuneen vuonna 2025, mikä osaltaan tasasi raaka-ainekustannusten kasvupaineita ruokapalveluissa. Tämä mahdollisti hankintakustannusten paremman ennakoitavuuden ja tuki talousarviossa asetettujen kustannustavoitteiden saavuttamista. Hintakehityksen maltillistuminen paransi myös edellytyksiä pitkäjänteiseen hankintasuunnitteluun ja sopimusohjaukseen.

Riihikallion koulun ja Rykmentinpuiston koulun ja päiväkodin käyttöönottoprojektit ovat edistyneet suunnitellusti ja keittiöt ovat käytössä.

Ruokapalveluiden henkilökunta osallistui Vastuullisuuden portaat -koulutusohjelmaan kahdessa koulutuksessa vuoden 2025 aikana. Koulutukset jatkuvat koko ensi vuoden ajan. Muut koulutukset toteutuivat koulutussuunnitelman mukaisesti.

Kaikissa Tuusulan kunnan kouluissa ja päiväkodeissa on Ammattikeittiöosaajat ry:n myöntämä diplomi, joka osoittaa sitoutumisen vastuulliseen ruoanvalmistukseen ja kestävien toimintatapojen noudattamiseen ruokapalveluissa.

Kouluruokaryhmät saatiin kokoontumaan kaikilla kouluilla vuoden 2025 aikana asetettujen tavoitteiden mukaisesti. 19.–21.3.2025 järjestettiin kouluruokaryhmille tutustumiskäynnit tuotantokeittiölle, joille osallistui yhteensä 16 koulua. Vierailujen aikana tutustuttiin Tuusulan tapaan valmistaa kouluruokaa. Oppilaat pääsivät lisäksi osallistumaan tuotetestaukseen sekä suunnittelemaan tulevaa ruokalistaa.

Toiminnalliset tavoitteet €/ ate-riasuoritteet	Tavoitetaso	Toteuma tammi-maaliskuu	Toteuma tammi-kesäkuu	Toteuma tammi-syyskuu	Toteuma tammi-joulukuu
Elintarvikkeet	0,94 €	0,93 €	0,87 €	0,90 €	0,90
Henkilöstö	1,25€	1,17 €	1,39 €	1,42 €	1,3
Vuokrat	0,32€	0,59 €	0,45 €	0,33 €	0,31
Kuljetukset	0,06 €	0,03€	0,05€	0,05 €	0,05
Siivousaineet	0,02€	0,03 €	0,03 €	0,02 €	0,02

Talouden toteutuminen

Ruokapalveluiden talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintatuottoja kertyi 6,3 miljoonaa euroa 89,39 % (0,7 miljoonaa euroa vähemmän kuin muutettu talousarvio). Toimintakulut olivat 5,9 miljoonaa euroa 96,6 % (0,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin muutettu talousarvio). Toimintakate oli 0,4 miljoonaa euroa 41,2 % (0,5 miljoonaa euroa vähemmän kuin muutettu talousarvio).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tulevaisuuden kouluruokailu kehittyy kokonaisvaltaiseksi hyvinvointia tukevaksi palveluksi, jossa korostuvat kestävyys, ravitsemuksellinen laatu ja oppilaiden osallisuus. Samalla toimintaa ohjaavat kuntien kiristyvät säästöpainet, kasvavat raaka-aine-, energia- ja henkilöstökustannukset sekä odotukset tuottaa laadukasta, ravitsemussuositusten mukaista ruokaa entistä kustannustehokkaammin. Tämä edellyttää ruokapalveluilta tiedolla johtamista, prosessien kehittämistä ja tiivistä yhteistyötä opetuksen, varhaiskasvatuksen ja muun kuntaorganisaation kanssa.

Varhaiskasvatus

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäälikkö Sini Viitala

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	1 893	2 034	2 034	2 352	24,2 %	95,4 %	115,6 %	318
TOIMINTAKULUT	- 36 165	- 39 097	- 39 406	- 38 094	5,3 %	102,5 %	96,7 %	1 312
TOIMINTAKATE	- 34 272	- 37 063	- 37 372	- 35 742	4,3 %	102,9 %	95,6 %	1 630

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Kunnallinen varhaiskasvatus

Esiopetus

Yksityinen varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Varhaiskasvatuksen järjestäminen perustuu varhaiskasvatuslakiin. Varhaiskasvatuslain mukaisesti varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä, edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä ja eriarvoistumista. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa.

Olennot tapahtumat palvelualueella

Palveluverkko: Elokuussa 2025 otettiin käyttöön Rykmentinpuiston päiväkotitoiminta, jossa on 9 lapsiryhmää ja lisäksi avointa varhaiskasvatusta perhetupa Myötätuulen siirryttyä päiväkodin tiloihin elokuussa 2025. Joulukuussa 2025 päätettiin, että perhetupa Myötätuulen toiminta siirtyy Särköön sen valmistuessa.

Tuusulan varhaiskasvatuksessa lasten määrän kasvu jatkui vuonna 2025. Joulukuussa 2025 kunnallisessa varhaiskasvatuksessa oli yhteensä 1 615 lasta, mikä on 111 lasta enemmän kuin vuotta aiemmin. Kasvu kohdistui pääosin Etelä-Tuusulaan, jossa paikkatilannetta on seurattu tiiviisti. Kellokosken ja Jokelan alueilla paikat ovat riittäneet. Kaikille uusille hakijoille on pystytty järjestämään varhaiskasvatuspaikka lakisääteisissä määrärajoissa.

Keväällä 2025 Etelä-Tuusulaan perustettiin kuusi lisäryhmää (Martta, Maininki, Pellava ja Lahelan terttu), ja valtuusto myönsi näitä varten määräraikaisen palkkarahoituksen. Syksyksi 2025 lisäryhmistä jäi käyttöön yksi, Pellavan päiväkotitoimintaan perustettu ryhmä, eikä syksyn aikana ollut tarvetta uusille lisäyksille.

Keväällä 2025 Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja edelleen kunnanhallitus päätti palvelusetelin korotuksesta 950 euroon ja alle 3-vuotiaiden lasten katoamisen nostamisesta 1,6. Korotukset astuivat voimaan 1.8.2025. Korotukset olivat välttämättömät yksityisen varhaiskasvatuksen toimintaedellytysten turvaamiseksi. Inflaatio ja kustannusten kasvaminen olivat heikentäneet yksityisten päiväkotien toimintaedellytyksiä huomattavasti. Yksityisiltä päiväkodeilta ostettavan esiopetuksen esiopetuskorvaus on 460 euroa.

Varhaiskasvatuksessa on toteutettu laadun arviointia ja kehittämistä suunnitelman mukaisesti. Varhaiskasvatuksessa laaja asiakaskysely on tehty edellisen kerran vuonna 2024 ja toteutetaan kahden vuoden välein. Vuosittain varhaiskasvatuksessa järjestetään aloittaneiden kyselyt keväällä ja syksyllä ja niiden tulokset yllivät hyvälle ja erinomaiselle tasolle. Kevään ja syksyn kyselyissä huoltajat kokivat, että lapsi on tervetullut

varhaiskasvatuspaikkaan ja että lapsella on turvallinen olo varhaiskasvatuspaikassa. Kehitettävää oli varhaiskasvatusvaihtoehtojen ajantasaisessa saatavuudessa. Tuusulassa on tarjolla varhaiskasvatusta kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja lasten kerhoissa sekä mahdollisuus osallistua avoimeen varhaiskasvatukseen. Pyrimme jatkossa tuomaan selkeämmin esille nämä eri vaihtoehdot.

Observoinnit tuottavat varhaiskasvatuksessa kehittävän palautteen tulokset. Näistä tuloksista saamme vahvistusta siihen, mitkä asiat Tuusulan varhaiskasvatuksessa toimivat erinomaisesti. Esimerkiksi ulkoilutilanteet näyttäytyvät havaintojen perusteella myönteisenä. Myös lasten onnen ja tyytyväisyyden tunteet näyttäytyvät Tuusulassa vahvoina. Tuusulan varhaiskasvatuksen syksyllä käyttöön otetut painopisteet on muotoiltu tunnuslauseeksi, *”Leikki, liikkuminen ja kaveritaidot - yhdessä vahvistamme lasten hyvinvointia koko päivän aikana”*. Kasvattajien tueksi on luotu tukimateriaali, joka auttaa kiinnittämään huomiota oikeisiin asioihin. Tukimateriaali elää ja kehittyy tarpeiden mukaisesti ajan kuluessa.

Varhaiskasvatus ja esiopetus	TP2022	TP2023	TP2024	TP2025
Lapsimäärät	joulukuu	joulukuu	joulukuu	elokuu
Kunnallisissa palveluissa, kaikki lapset	1577	1558	1585	1615
joista alle 3-vuotiaita	244	318	314	343
Kerhotoiminnassa	61	62	65	70
Yksityisissä palveluissa, kaikki lapset	544	475	454	477
Yksityisen hoidon tuen lapset, kaikki lapset	544	143	79	83
joista alle 3-vuotiaita	*	27	14	21
Palvelusetelilapset, kaikki lapset	-	329	407	394
joista alle 3-vuotiaita	-	106	126	106
Varhaiskasvatukseen osallistumisaste kaikissa palveluissa/yli 3-vuotiaat, joulukuu	*	92 %	94 %	94 %
Varhaiskasvatukseen osallistumisaste kaikissa palveluissa/alle 3-vuotiaat	*	38 %	42 %	40 %
*ei tilastoitu				

Talouden toteutuminen

Varhaiskasvatuksessa toimintatuottoja kertyi 2,4 miljoonaa euroa ja toimintakulut olivat 38,1 miljoonaa euroa. Toimintakate 35,7 miljoonaa euroa alitti muutetun talousarvion 1,7 miljoonalla eurolla (mta 37,4 miljoonaa euroa, tot 95,6 %).

Varhaiskasvatuksen palkkakustannukset alittuivat 0,9 milj. euroa mta verrattuna.

Varhaiskasvatuksen toiminta tuotot ylittyivät 0,3 miljoonaa euroa 15,6 %. Arvioitua enemmän kertyi maksutuottoja (0,2 miljoonaa euroa) ja avustuksia valtiolta (0,15 miljoonaa euroa).

Maksutuottojen tulokertymään vaikuttaa varhaiskasvatuspalveluiden käytön laajuus ja palvelua käyttävien perheiden tulotaso.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Palvelun kysyntä on noussut edellisinä vuosina ja ennusteiden mukaan sen oletetaan kasvavan Etelä-Tuusulassa. Alle 3-vuotiaiden hakijoiden osalta tilanne näyttää hieman tasaantuneen, mutta edelleen varhaiskasvatukseen on hakeutunut noin 100 lasta edellistä vuotta enemmän. Varhaiskasvatuksen järjestämiskustannukset nousevat, sillä lasten määrä kasvaa osallistumisasteen noustessa, vaikka ikäluokat pienenisivät. Tuusulassa varhaiskasvatuksen osallistumisaste on ollut vuonna 2025 kaikkien varhaiskasvatusikäisten osalta 83,8 prosenttia. 3 - 6-vuotiaiden lasten osalta 94 prosenttia ja 1 - 2-vuotiaiden osalta 60,8 prosenttia.

Keväälle 2026 lapsia on ohjattu yksityisiin palvelusetelipäiväkoteihin, minkä ansiosta uusia lisäryhmiä ei ole tarpeen perustaa alkuvuodesta 2026. Joulukuussa 2025 päätettiin, että perhetupa Myötätuulen toiminta siirtyy elokuussa 2026 Särköön sille suunniteltuihin tiloihin, jolloin on mahdollista ottaa tarvittaessa lisäryhmä käyttöön Rykmentipuiston päiväkotiin.

1.8.2026 tulee varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkistus, jossa omavastuuosuuden alaraja nousee 30 eurosta 32 euroon ja enimmäismaksu 311 eurosta 335 euroon. Samalla tarkistetaan tulorajoja. Tämä lisää mahdollisesti varhaiskasvatuksen toimintatuottoja.

Varhaiskasvatuspaikkojen riittävyyttä tarkastellaan säännönmukaisesti ja pyritään ennakoimaan palveluverkon kapasiteettia mahdollisimman tarkasti. Varhaiskasvatuksen tilannetta helpottaa Mikkolan koulun tiloihin varhaiskasvatuksen käyttöön tehdyt väistötilat, jotka mahdollistavat lisäryhmien muodostamisen tarvittaessa. Kesästä 2025 Mikkolan koulun tiloissa on ollut väistössä Pellavan päiväkotia ja Pellavan päiväkodin remontin valmistuttua väistöön siirtyy vuoropäiväkotia Maininki.

Jokelan alueella palveluverkkoa on tiivistetty Notkokuiston päiväkodin vanhan puolen käyttökiellosta johtuen siten, että osa Notkokuiston ryhmistä on siirtynyt Peltokaaren päiväkotiin. Hallinnollisesti nämä ryhmät siirtyvät vuoden 2026 alusta osaksi Peltokaaren päiväkotia. Lapsimäärät Jokelan alueella ovat laskeneet, joten käytössä olevat tilat riittävät hyvin varhaiskasvatuksen tarpeisiin. Kellokoskella lapsimäärät ovat kuluvalle kaudella alhaisemmat kuin edeltävinä vuosina.

On tärkeää säännöllisesti arvioida yksityisen varhaiskasvatuksen toimintaedellytyksiä, että voimme pitää 500 lapsen kattavan päiväkotiverkoston osana varhaiskasvatuksen palveluverkkoa.

Kunnallinen varhaiskasvatus

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Sini Viitala

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	1 893	1 976	1 976	2 267	19,7 %	98,3 %	114,7 %	291
TOIMINTAKULUT	- 27 323	- 30 356	- 30 475	- 29 211	6,9 %	99,8 %	95,9 %	1 264
TOIMINTAKATE	- 25 430	- 28 380	- 28 499	- 26 944	6,0 %	99,9 %	94,5 %	1 555

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Varhaiskasvatuksen järjestäminen perustuu varhaiskasvatuslakiin. Varhaiskasvatuslain mukaisesti varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä, edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä ja eriarvoistumista. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa.

Syksyllä 2025 Tuusulan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on otettu käyttöön uudet painopistealueet, jotka haluttiin muotoilla tunnuslauseeksi: "Leikki, liikkuminen ja kaveritaidot, yhdessä vahvistamme lasten hyvinvointia koko päivän aikana." Kasvattajien tueksi on luotu tukimateriaali, joka auttaa kiinnittämään huomiota oikeisiin asioihin. Tukimateriaali elää ja kehittyy tarpeiden mukaisesti ajan kuluessa.

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Joulukuussa 2025 kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa oli yhteensä 1615 lasta, joka on 111 lasta enemmän kuin joulukuussa 2024. Varhaiskasvatuksen paikkatilanne on ollut jatkuvan tarkastelun kohteena uusien hakijoiden sijoittuessa pääosin Etelä-Tuusulan alueelle. Kellokosken ja Jokelan alueilla varhaiskasvatuspaikkojen määrä on ollut riittävä. Kaikille uusille hakijoille on saatu järjestettyä paikka varhaiskasvatuksessa lakisääteisten aikojen puitteissa. Keväällä 2025 perustettiin Etelä-Tuusulaan kuusi lisäryhmää, jotka sijoittuivat Marttaan, Maininkiin, Pellavaan ja Lahelan tertiin. Perustettuja ryhmiä varten valtuusto myönsi palkkaraahan määräraakaasiin tehtäviin. Kevään lisäryhmiä jäi syksyksi 2025 käyttöön Pellavan päiväkotin perustettu ryhmä. Syksyn 2025 aikana lisäryhmiä ei tarvinnut perustaa.

Elokuussa 2025 otettiin käyttöön Rykmentinpuiston päiväkotin, jossa on 9 lapsiryhmää ja lisäksi avointa varhaiskasvatusta perhetupa Myötätuulen siirryttyä päiväkodin tiloihin elokuussa 2025. Joulukuussa 2025 päätettiin, että perhetupa Myötätuulen toiminta siirtyy Särmeen sille suunniteltuihin tiloihin.

Roinilan päiväkodissa saatiin valmiiksi sisäilmaan liittyvät korjaustyöt ja päiväkotin siirtyi takaisin omiin tiloihin kesäkuussa 2025. Pellavan päiväkodin sisäilmaan liittyvät korjaustyöt alkoivat kesäkuussa 2025 ja päiväkodin toiminta siirtyi Mikkolan koulun kiinteistöön remontin ajaksi. Notkokuiston päiväkodin vanha puoli asetettiin terveysturvallisuusviranomaisten taholta käyttökieltoon ja osa päiväkodin ryhmistä siirtyi väistöön Peltokäärän päiväkodin tiloihin maaliskuussa 2025. Alustavasti arvioitiin, että korjaustoimet kestäisivät ainakin seuraavan toimintakauden ajan.

Tuettu varhaiskasvatus on osa varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmää. Tuusulassa toimivat integroidut erityisryhmät Rykmentinpuiston päiväkodissa, Tuusulanjärven päiväkodissa ja Notkokuiston päiväkodissa. Tuusulan kunnassa toimii kymmenen laaja-alaista varhaiskasvatuksen erityisopettajaa, jotka työskentelevät päiväkodeissa samanaikaisopettajuuden periaatteella. Varhaiskasvatuksen lapsiperheiden ohjaajan tehtäviä on kaksi. Tehtävistä toinen jätettiin täyttämättä säästösyistä keväällä 2025 ja avaamalla hakuun syksyllä 2025 työntekijän irtisanouduttua. Yksi lapsiperheiden ohjaaja työskentelee sekä Pohjois- että Etelä-Tuusulassa.

Varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajan tehtävä jätettiin täyttämättä työntekijän irtisanouduttua keväällä 2025. Kieli- ja kulttuuriopettajan työpanos kohdistui koko Tuusulan alueelle. Jatkossa tulee arvioida, miten kieli- ja kulttuuriopettajan tehtävä voidaan hoitaa talouden haastaessa.

Yksityisten päiväkotien palveluntuottajille, järjestetään säännöllisesti ohjausta, neuvontaa ja koulutusta myös lapsen tukeen liittyvissä asioissa yhdessä yksityistä varhaiskasvatusta valvovan asiantuntijan kanssa. Tuusulan kunnan laaja-alaisen varhaiskasvatuksen erityisopettajan työpanosta ohjataan yksityiseen päiväkotiin, palveluntuottajan tekemän tilauksen ja lapsen tuen tarpeen arvioinnin pohjalta. Esiopetuksen lainsäädännön muutos tuli pääosin voimaan 1.8.2025, koskien kaikkien toimijoiden toteuttamaa esiopetusta. Esiopetuksen tuen uudistus on ollut keskeinen koulutuksellinen teema vuonna 2025 yksityisten päiväkotien palveluntuottajien tapaamisissa. Koulutuksellisiin tapaamisiin on edellytetty osallistumaan yksityisten päiväkotien varhaiskasvatuksen opettajat.

Talouden toteutuminen

Toimintatuottoja kertyi 2,3 milj. euroa, toimintakulut olivat 29,2 milj. euroa. Toimintakatteen toteuma oli 26,94 miljoonaa euroa. (mta 28,50 milj. euroa tot 94,5 %).

Varhaiskasvatuksessa on vuonna 2025 panostettu talouden johtamiseen esimerkiksi tarkentamalla ohjeistuksia sijaisten käyttämisestä ja antamalla päiväkotien johtajille tietoa talouden peruseräpäätöksistä ja siitä, miten esimerkiksi hyvällä henkilöstösuunnittelulla voidaan toimintaa järjestää aikaisempaa kustannustehokkaammin. Sijaisten käyttöä on seurattu ja vuodelle 2026 seuranta on edelleen tarkoitus tarkentaa, jotta suunnittelut säästöt sijaismäärärahoista voidaan toteuttaa. Varhaiskasvatuksen tulos on hyvä, vaikka talous ei toteutunut talousarvion mukaisesti.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen ennustamattomuus aiheuttaa myös taloudellista ennakoimattomuutta lasten määrän lisääntyessä ja varhaiskasvatukseen osallistumisasteen noustessa. Varhaiskasvatukseen on jatkuva haku ja kunnan tulee järjestää varhaiskasvatusta lain määrittelemien aikojen puitteissa. Varhaiskasvatukseen hakee vuosittain noin 500 lasta.

Keväälle 2026 on ohjattu lapsia yksityisiin palvelusetelipäiväkoteihin ja tarkasteltu kunnallisissa päiväkodeissa olevien vapaiden paikkojen tilannetta aikaisempaa tarkemmin. Tästä syystä uusia lisäryhmiä ei ole tarpeen alkuvuodesta 2026 perustaa. Varhaiskasvatuksen tilojen turvallisuutta arvioidaan jatkuvasti. Osaantiloista kohdistuu tulevaisuudessa korjauspaineita, jotka voivat aiheuttaa lisäkuluja. Tammikuusta 2026 Notko puiston vanhan puolen ryhmät siirtyvät osaksi Peltokaaren päiväkotia, eikä korjauspäätöstä vanhasta puolesta ole tehty.

Vuoden 2025 aikana varhaiskasvatuksessa on haettu säästöjä muun muassa henkilöstökuluista. On tarkasteltu henkilöstön ja vakanssien määriä ja siirretty vakansseja tarpeen mukaan yksiköstä toiseen. Näin olemme pyrkineet välttämään lisärahoituksen hakemisen uusiin vakansseihin. Vakanssien tarkistuksessa on myös huomioitu palvelualueella eläköityvien henkilöiden vakanssien tarvetta ja jätetty täyttämättä yhden päiväkodin johtajan ja kolmen perhepäivähoitajan tehtävät.

Varhaiskasvatuksessa talouden kehittyminen riippuu osaltaan myös yleisestä talouskehityksestä. Yleinen kustannustason nousu nostaa myös varhaiskasvatuksen kuluja. Yhä useamman perheen siirtyessä nollamaksuluokkaan, maksutuotot vähentyvät. Henkilöstökulujen nousu vaikuttaa varhaiskasvatuksen talouteen, koska pääosa päiväkotitoiminnan kustannusnoususta liittyy henkilöstön käyttöön ja sitä kautta palkkakulujen lisääntymiseen. Varhaiskasvatuksen järjestämiskustannukset nousevat, sillä lasten määrä kasvaa osallistumisasteen noustessa, vaikka ikäluokat pienenesivät. Tuusulassa varhaiskasvatuksen osallistumisaste on ollut vuonna 2025 kaikkien varhaiskasvatuskäisten osalta 83,8 prosenttia. 3 - 6-vuotiaiden lasten osalta 94 prosenttia ja 1 - 2-vuotiaiden osalta 60,8 prosenttia.

Esiopetus

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Sini Viitala

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT		58	58	85		0,9 %	146,4 %	27
TOIMINTAKULUT	- 2 453	- 2 411	- 2 411	- 2 142	-12,7 %	104,8 %	88,8 %	269
TOIMINTAKATE	- 2 452	- 2 353	- 2 353	- 2 057	-16,1 %	107,4 %	87,4 %	296

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Varhaiskasvatus ja siihen kuuluva esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Toimintaa suunnitellaan lapsilähtöisesti ja sen tehtävä on vahvistaa lapsen myönteistä minäkuvaa ja käsitystä itsestään oppijana. Esiopetusta kehitetään ja järjestetään inklusion periaatteiden mukaisesti.

Tuusulan kunnan esiopetuksen opetussuunnitelma on hyväksytty toukokuussa 2025 ja se astui voimaan 1.8.2025. Paikallinen opetussuunnitelma on laadittu sekä suomenkieliselle että ruotsinkieliselle esiopetukselle yhteiseksi.

Syksyllä 2025 Tuusulassa esiopetuksessa on otettu käyttöön uudet painopistealueet, jotka haluttiin muotoilla tunnuslauseeksi: "Leikki, liikkuminen ja kaveritaidot, yhdessä vahvistamme lasten hyvinvointia koko päivän aikana." Kasvattajien tueksi on luotu tukimateriaali, joka auttaa kiinnittämään huomiota oikeisiin asioihin. Tukimateriaali elää ja kehittyy tarpeiden mukaisesti ajan kuluessa.

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Toukokuun 2025 lopussa esiopetukseen osallistui yhteensä 423 lasta. Näistä yksityisen palveluntuottajan järjestämään esiopetukseen osallistui 62 lasta ja kunnalliseen esiopetukseen 361 lasta.

Elokuussa 2025 Tuusulassa esiopetuksen aloitti 390 lasta. Kunnallisessa esiopetuksessa aloitti 359 esioppilasta ja yksityisten palveluntuottajien järjestämässä esiopetuksessa aloitti 31 esioppilasta. Ikäluokat ovat pienentyneet ja tämä näkyy myös esioppilaiden määrän vähentymisenä. Esiopetukseen Tuusulassa osallistuu lähes 100 prosenttia ikäluokan lapsista. Uutena kunnallisena esiopetusta tarjoavana yksikkönä on elokuussa 2025 aloittanut Rykmentinpuiston päiväkot, jossa on 26 esioppilasta.

Esiopetuksen vuosittainen asiakaskysely tehtiin huoltajille huhtikuussa. Huoltajat olivat erityisen tyytyväisiä siihen, että lapsi on tervetullut esiopetuspaikkaan ja että lapsella on kavereita ryhmässä. Myös perheen toiveisiin esiopetuspaikasta on pystytty vastaamaan. Huoltajat toivoivat enemmän mahdollisuuksia esittää toiveita lapsensa arkeen liittyen. Kyselyssä oli mukana myös avoimia kysymyksiä liittyen oppimisen tuen uudistukseen ja opetussuunnitelmatyön päivitykseen esiopetuksessa. Avoimia vastauksia on hyödynnetty esi- ja alkuopetuksen välisen yhteistyön sekä huoltajien ja esiopetuksen välisen yhteistyön kehittämisessä.

Elokuussa 2025 esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma sekä lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma siirtyivät sähköiseen järjestelmään. Käyttönoton tueksi on järjestetty koulutusta. Esiopetuksen henkilöstölle järjestetään myös joka syksy esiopetuksen iltapäivä, jossa käsitellään ajankohtaisia aiheita esiopetuksen kentältä. Tänä syksynä esiopetuksen tuen uudistuksen näkökulmasta on järjestetty myös esiops-klinikka tukemaan tuen uudistuksen jalkautumista.

Riihikallion koululla aloitettiin pilotti, jossa 21 esikoululaista ja osa ensimmäisen ja toisen luokan oppilaista toimivat yhdessä alkuluokkatoiminnassa.

Yhteistyöhön ja yhteisöllisyyteen panostettiin esiopetuksessa. Perusopetuksen kanssa tehtävä yhteistyö toimi vähintään Tuusulan kunnan esi- ja alkuopetuksen yhdessä sovittujen minimiperiaatteiden mukaisesti. Esi- ja perusopetuksen yhteistyön vahvistuminen jatkuu edelleen.

Lukuvuodelle 26-27 esiopetukseen ilmoittautuminen avattiin ajalle 11.12.2025-11.1.2026. Esiopetuksen järjestämisoikeutta hakevan yksityisen palveluntuottajan tulee vuosittain toimittaa hakemus tuottaa esiopetuspalvelua marraskuun loppuun mennessä. Järjestämispaikkojen myöntämisessä ja perustamisessa on huomioitava opetushenkilöstön pätevyys, tuen järjestämisen periaatteet ja vähimmäisryhmäkoko. Varhaiskasvatuspäällikkö päättää esiopetuspaikat toimintakaudeksi kerrallaan.

Laki perusopetuslain muuttamisesta (1090/2024) hyväksyttiin 30.12.2024 ja lainsäädännön muutos tuli pääosin voimaan 1.8.2025. Tuen uudistus 1.8.2025 vaikuttaa esiopetuksen järjestämiseen. Tuen uudistuksen keskeinen muutos on, esiopetuksessa annettavan ryhmäkohtaisen tuen vahvistamisessa. Ryhmäkohtainen tuki voi olla yleistä tukiopetusta, opetuskielen tukiopetusta tai erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä. Jos ryhmässä annettava tuki ei ole riittävää, lapsi voi saada myös lapsikohtaista tukea. Erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä seurataan tuntimäärätasolla ja raportoidaan opetushallitukselle vuosittain. Oppimisen tuen uudistus ei muuta varhaiskasvatuksessa annettavaa tukea. Täydentävän varhaiskasvatuksen osalta lapsen tuki tulee yhteen sovittaa esiopetuksessa annettavan tuen kanssa.

Talouden toteutuminen

Toimintatuotot 0,08 miljoonaa euroa 146,4 %, toimintakulut 2,1 miljoonaa euroa 88,8 % ja toimintakate oli 2,1 miljoonaa euroa (mta 2,4 milj. euroa, tot 87,4 %).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaksivuotisen esiopetuksen vaikutuksista on saatu tutkimustulos, jonka mukaan kokeilu nosti 5-vuotiaiden osallistumisastetta 3,5 prosenttiyksiköllä. Lasten sosioemotionaaliset taidot ja akateemiset valmiudet kehittyivät samalla tavalla kaksivuotiseen esiopetukseen ja nykyjärjestelmään osallistuvilla lapsilla. Kotihoitoon verrattuna kaksivuotisen esiopetuksen lyhyen aikavälin vaikutukset olivat myönteisiä, mutta näiden tulosten epätarkkuus ei mahdollista vahvojen johtopäätösten tekemistä perusopetuksen alkuvaiheessa. Kokonaisuudessaan nyt kokeiltu kaksivuotinen esiopetus ja nykyjärjestelmän mukaisesti toteutettu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yhdistelmä olivat arvioitujen taitojen osalta yhtä vaikuttavia.

Yksityinen varhaiskasvastus

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuksen asiantuntija Piia Malkki

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT				1				1
TOIMINTAKULUT	- 6 389	- 6 330	- 6 520	- 6 742	5,5 %	115,2 %	103,4 %	- 222
TOIMINTAKATE	- 6 389	- 6 330	- 6 520	- 6 741	5,5 %	115,3 %	103,4 %	- 221

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yksityinen varhaiskasvatus täydentää Tuusulan kunnan varhaiskasvatuksen palveluverkkoa kymmenellä päiväkodilla ja yhdellä ryhmäperhepäiväkodilla. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa noudatetaan Tuusulan kunnan varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmaa. Yksityiseen varhaiskasvatukseen kohdennetaan neuvontaa, ohjausta ja valvontaa kunnan toimesta. Tuusulassa yksityisen varhaiskasvatuksen tukimuotoina ovat yksityisen hoidon tuki ja palveluseteli. Hieman alle 30 prosenttia 1–6 -vuotiaista tuusulalaisista varhaiskasvatuksessa olevista lapsista on yksityisessä varhaiskasvatuksessa.

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Vuonna 2025 Tuusulassa oli kahdeksan palvelusetelipäiväkotia ja yksityisen hoidon tuella toimi kaksi päiväkotia ja yksi ryhmäperhepäiväkoti. Lisäksi palveluseteli oli tuusulalaisille lapsille käytössä 10 päiväkodissa muilla paikkakunnilla. Yksityinen varhaiskasvatus on tärkeä osa Tuusulan palveluverkkoa. Vuoden 2025 aikana palvelusetelipäiväkodeiksi hakeutui 7 päiväkotia muilta paikkakunnilta.

Joulukuussa 2025 yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli yhteensä 477 lasta. Näistä palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa oli yhteensä 394 lasta. Yksityisen järjestämässä esiopetuksessa oli yhteensä 31 lasta.

Keväällä 2025 Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja edelleen kunnanhallitus päätti palvelusetelin korotuksesta 950 euroon ja alle 3-vuotiaiden lasten kertoimen nostamisesta 1,6. Korotukset astuivat voimaan 1.8.2025. Korotukset olivat välttämättömät yksityisen varhaiskasvatuksen toimintaedellytysten turvaamiseksi. Inflaatio ja kustannusten kasvaminen olivat heikentäneet yksityisten päiväkotien toimintaedellytyksiä huomattavasti. Yksityisiltä päiväkodeilta ostettavan esiopetuksen esiopetuskorvaus on 460 euroa.

Aluehallintoviraston valvontaohjelmassa vuonna 2025 selvitettiin yksityisten päiväkotien henkilöstön kelpoisuuksia. Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueella kelpoisuusaste oli 57,50 %, kun se koko maassa oli 65,20 %. Työntekijöiden kelpoisuudet on määritelty laissa ja ne ovat tärkeitä. Tuusulan yksityisissä päiväkodeissa tilanne kelpoisuuksien osalta on kohtuullinen, sillä kaikissa päiväkodeissa on kelpoisia työntekijöitä. Meillä on myös päiväkoteja, joissa kaikki työntekijät ovat kelpoisia.

Lokakuussa toteutettiin varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa aloittaneiden lasten asiakaskysely myös yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Yksityisten päiväkotien vahvuudet ja kehittämisen kohteet on käyty läpi yhdessä palveluntuottajien kanssa. Aloittaneiden kyselyssä tulokset tasoa hyvä tai erinomainen.

Talouden toteutuminen

Yksityisen varhaiskasvatuksen toimintakulut olivat 6,7 miljoonaa euroa. (mta 6,5 miljoonaa euroa, tot 103,4 %).

Palvelusetelimenot olivat vuonna 2025 arvioitua suuremmat (0,6 miljoonaa euroa). Vastaavasti kotihoidon tukea maksettiin oli 0,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin talousarviossa oli. Lisämäärärahaa ei haettu, koska varhaiskasvatuksen kokonaisuus pysyi talousarviossa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2026 alusta voimaan tulleessa varhaiskasvatuksen palvelusetelilaissa keskeinen muutos on terminologian muutos, kun varhaiskasvatuksen palvelusetelille saatiin oma laki. On tärkeä säännöllisesti arvioida yksityisen varhaiskasvatuksen toimintaedellytyksiä, että voimme pitää 500 lapsen kattavan päiväkotiverkoston osana varhaiskasvatuksen palveluverkkoa.

Yksityisten päiväkotien rekrytointihaasteet heikentävät yksityisen varhaiskasvatuksen laatua. Tämä lisää yksityisessä varhaiskasvatuksessa neuvonnan ja ohjauksen tarvetta ja voi lisätä valvontatehtäviä. Pätevä henkilöstö vaikuttaa mahdollisuuteen saada lupa järjestää esiopetusta.

Oppiminen

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Opetuspäällikkö vt. Jyrki Aronen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	7 203	6 561	6 561	7 715	7,1 %	108,2 %	117,6 %	1 153
TOIMINTAKULUT	- 66 628	- 69 204	- 71 637	- 71 116	6,7 %	100,6 %	99,3 %	521
TOIMINTAKATE	- 59 425	- 62 642	- 65 075	- 63 401	6,7 %	99,7 %	97,4 %	1 674

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Perusopetus

Kasvun ja oppimisen tuki

Lukio

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Oppimisen palvelualueella toimintaa kehitetään opetussuunnitelman ja sivistyksen kehittämissuunnitelman tavoitteiden suuntaan. Tavoitteena on antaa oppilaille riittävät tiedot ja taidot, edistää oppimistaitojen oppimista, antaa valmiuksia elinikäiseen oppimiseen ja varmistaa riittävät taidot jatko-opintoihin.

Olennot tapahtumat palvelualueella

	OPPILASMÄÄRÄ	TEHOSTETTU TUKI	ERITYINEN TUKI	S2-OPPILAAT	KOULUKULJETUK- SESSA
2024	4999	17,3 %	8,8 %	8,1 %	12,6 %
2025	4828	14,4 %	8,8 %	8,7 %	12,1 %

Oppimisen palvelualueella jatkettiin alkuvuonna opetussuunnitelman päivittämistä oppimisen tuen lakiuudistuksen sekä 1.–6. luokkien lisätuntien käyttöönottoa varten. Uudistetut opetussuunnitelmat hyväksyttiin kasvat- ja sivistyslautakunnassa 20.5.2025, ja henkilöstölle järjestettiin käyttöönottoa tukevaa koulutusta vesopäivien yhteydessä.

Perusopetuksen oppilasmäärä oli syksyn 2025 tilastointipäivänä 4 828, mikä oli 172 oppilasta vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tehostetun tuen osuus laski 14,4 prosenttiin ja erityisen tuen osuus säilyi ennallaan 8,8 prosentissa. S2-oppilaiden määrä nousi 8,7 prosenttiin. Lukion opiskelijamäärä kasvoi suunnitellusti 800 opiskelijaan.

Ryhmäkohtaisen tuen määrää päätettiin nostaa 1.8.2025 alkaen, mikä lisäsi tuntiresurssin kustannuksia 219 000 eurolla. Yläkoulun tuen rakenteiden arviointi johti yhden lisäryhmän perustamiseen lukuvuodelle 2025–2026, ja ryhmään palkattiin opettaja ja koulunkäynninohjaaja. Lisäksi vaatimaan erityisopetukseen perustettiin uusi autismin kirjon luokka Rykmentinpuiston kouluun lisääntyneen tuen tarpeen vuoksi. Ryhmän henkilöstömitoitus on erityisluokanopettaja ja kuusi ohjaajaa, ja vuoden 2025 kustannusvaikutus oli 117 000 euroa.

Kalliomaan koulun konsultoivien erityisopettajien kokonaisuutta arvioitiin, ja yksi hankerahoitteinen tehtävä päätettiin kohdentaa kunnan omaan konsultaatioon tarpeen pienennyttyä. Emo-ryhmien (HOPE) psykiatris-

ten sairaanhoitajien irtisanomisen vuoksi kunta palkkasi kaksi kouluvalmentajaa tukemaan ryhmien toimintaa. Henkilöstölisäykset sekä tuen rakenteiden muutokset katettiin osin huhtikuussa myönnettyllä 468 000 euron lisämäärärahalla.

Rakentamisen osalta Riihikallion ja Rykmentinpuiston kouluhankkeet etenivät suunnitellusti, ja ensivarustelun kilpailutukset toteutettiin talousarvion mukaisesti. Koulut aloittivat toimintansa uusissa tiloissa 1.8.2025, ja samalla Mikkolan ja Hyökkälän koulut päättivät toimintansa. Koulukuljetusten kilpailutus vietiin läpi, ja kustannusten arvioidaan nousevan noin 25 prosenttia, johon pyritään vastaamaan reitittämistä ja kalustovalintoja kehittämällä.

Painotetun opetuksen periaatteiden päivytystä musiikkipainotuksen ja urheiluvalmennuksen osalta siirrettiin keväältä syksyyn 2025. Tämä ei kuitenkaan toteutunut ja painotetun opetuksen periaatteita ei päivitetty vuoden 2025 aikana. Loppuvuodelle kohdennetut sopeuttamistoimet toteutettiin muun muassa sijaiskustannuksia ja koulutuksia vähentämällä, koulujen käyttötaloutta tarkentamalla sekä keskeyttämällä oppilasurheilutoiminnan määräaikaaisesti.

Talouden toteutuminen

Oppimisen talous toteutui suurelta talousarvion mukaisesti. Toimintatuottoja kertyi 7,715 milj. euroa ja toimintamenot olivat 71,067 milj. euroa. Toimintakatteen toteuma oli 63,353 milj. euroa (mta 65,075 milj. euroa, tot 97,4 %). Tilinpäätöksen ylijäämä oli siis 1,723 milj. euroa. Ylijäämä selittyy erityisesti tuottojen suuremmilla kotikuntakorvauksilla, mitä oli ennakoitu. Henkilöstökulut ylittivät 0,773 milj. eurolla (tot 101,85%). Tähän syynä osittain sairauslomista johtuvat sijaiskustannukset ja loppuvuoden palkankorotukset, mitä ei osattu ennakoida riittävästi. Henkilöstökulujen ylitystä hillittiin syksyn aikana sijaissästöillä.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2026 perusopetuksen oppilasmäärä jatkaa laskuaan, mikä ei kuitenkaan vielä johda suoraan muutoksiin palveluverkon osalta. Kunnassa toimii kolme alle 50 oppilaan koulua ja monikulttuuristen oppilaiden osuuden arvioidaan edelleen kasvavan. Oppilasmäärän pieneneminen tuottaa säästöä tuntikehyksessä, mutta opetusryhmien määrä pysyy suhteellisen vakaana palveluverkon rakenteen vuoksi. Yläkoulujen oppilasmäärät säilyvät lähes nykyisellä tasolla ennen ennustettua laskua.

Oppimisen palvelualueen henkilöstö vähenee maltillisesti palveluverkon muutosten myötä ja lapsimäärän vähentyessä. Tämän myötä henkilöstörakenne vakautuu määräaikaisten vähentyessä. Monikulttuurisuuden lisääntyminen edellyttää lisäpanostuksia, ja yksi uusi S2-opettajan virka perustetaan Riihikallion kouluun. Lisäksi arvioidaan laaja-alaisten erityisopettajien määrää suhteessa väheneviin oppilasmääriin. Lukiossa opiskelijamäärä on kasvanut 800 opiskelijaan, ja kolme tuntiopettajan tehtävää vakinaistetaan.

Polarisaation ehkäisyyn kiinnitetään erityistä huomiota, ja painotetun opetuksen sekä tilojen yhteiskäytön linjaukset tukevat yhdenvertaisuutta. Uusi tilavarausjärjestelmä parantaa tilojen käyttöastetta. Esihenkilöiden johtamisosaamista vahvistetaan laajalla koulutuskokonaisuudella, jonka tavoitteena on kehittää esihenkilötyön laatua ja tukea muuttuvan toimintaympäristön tarpeita.

Perusopetus

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Vt. opetuspäällikkö Jyrki Aronen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	6 948	6 469	6 469	7 622	9,7 %	105,8 %	117,8 %	1 152
TOIMINTAKULUT	- 59 139	- 61 427	- 63 462	- 63 027	6,6 %	100,7 %	99,3 %	436
TOIMINTAKATE	- 52 190	- 54 958	- 56 993	- 55 405	6,2 %	100,1 %	97,2 %	1 588

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Perusopetuksen toimintaa kehitetään opetussuunnitelman ja sivistyksen kehittämissuunnitelman tavoitteiden suuntaan. Tavoitteena on antaa oppilaille riittävät tiedot ja taidot, edistää oppimistaitojen oppimista, antaa valmiuksia elinikäiseen oppimiseen ja varmistaa riittävät taidot jatko-opintoihin.

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Lukuvuoden 2025–2026 oppilasmäärän suunnittelu ja valmistelu etenivät suunnitellusti. Kouluun ilmoittautuminen saatiin päätökseen, ja lukuvuoden arvioitiin käynnistyvän noin 470 ensimmäisen vuosiluokan oppilaalla. Syksyllä 2025 ensimmäisen luokan aloitti lopulta 437 oppilasta. Koko perusopetuksen oppilasmäärä 20.9.2025 oli 4 827 oppilasta, minkä lisäksi valmistavassa opetuksessa oli 28 oppilasta ja Kalliomaan koulussa 24 oppilasta. Suurin ikäluokka oli yhdeksänsillä luokilla, joilla opiskeli 662 oppilasta. Lukuvuoden alussa Tuusulassa toimi neljä alle 50 oppilaan koulua, joista yksi ruotsinkielinen.

vuosiluokka	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Yhteensä
oppilasmäärä	437	469	476	517	520	519	627	600	662	4827

Hankerahoitusten, erityisesti koulutuksellisen tasa-arvon rahoituksen, määrä väheni toimintavuoden aikana. Jäljelle jäävä rahoitus jaettiin kouluille osana tuntikehyksen kokonaisuutta.

Monikulttuuristen oppilaiden määrä jatkoi kasvuaan. Kevästä 2024 kevääseen 2025 osuus nousi 8,6 prosentista 9,3 prosenttiin, ja syksyllä 2025 jo 10 prosenttia oppilaista oli äidinkieltään muuta kuin suomen- tai ruotsinkielisiä. Monikielistä viestintää vahvistettiin, ja varhaiskasvatuksen ja opetuksen yhteisen monikielisen viestinnän suunnitelman valmistelua jatkettiin yhteistyössä viestinnän kanssa.

Oppimisen palvelualueen huoltajakysely toteutettiin huhtikuussa. Huoltajien antama kokonaiskeskiarvo oli 8,5, ja tulokset olivat kauttaaltaan myönteisiä. Tyytyväisyys koulujen toimintaan oli hienoisessa kasvussa. Kyselyn pohjalta arviointikäytäntöjen ja arviointiperusteiden viestintään kiinnitetään jatkossa erityistä huomiota. Syyskuussa julkaistut Kouluterveyskyselyn tulokset osoittivat myönteistä kehitystä aiempaan vuoteen verrattuna: esimerkiksi 77 prosenttia 4.–5.-luokkalaista kertoi pitävänsä koulunkäynnistä (2023: 70 %). Samalla kuitenkin vain 41 prosenttia liikkui tunnin päivässä, mikä vahvisti tarvetta jatkaa liikunnan edistämisen toimenpiteitä.

Tuen rakenteiden kehittämisessä edettiin tavoitteiden mukaisesti. Kaksi vaativan erityisopetuksen ryhmää siirrettiin Kolsan kouluun, ja ns. Pajakoulun kaksi ryhmää siirrettiin Riihikallion ja Kellokosken kouluihin. Lisäksi Tuusula ja Järvenpää perustivat yhdessä yläkoulun HOPE-ryhmän (TA2025 emo-luokka), joka käynnisti toimintansa 1.8.2025 Järvenpäässä. Ryhmä kuuluu hallinnollisesti Kalliomaan koululle. Tuen rakenteisiin tehdyt muutokset vahvistavat erityisen ja vaativan erityisen tuen kokonaisuutta sekä tukevat oppilaiden tarpeisiin vastaavaa palvelurakennetta.

PERUSOPETUS	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Oppilasmäärä, ka	5 084	5 079	5 070	5 035	5035	4 911
Nettomenot €/oppilas, sis. ip-toiminnan	-9 305	-9 311	-9 808	-10 161	-11 081	-11 071
Nettomenot €/oppilas *	-8 615	-8 861	-9 389	-9 903	-9 491	-9 173

* ilman pääomavuokraa, kotikuntakorvauksia ja iltapäivätoimintaa

ESIOPETUS	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Koulujen esiopetuksen oppilaat, oppilasmäärä	42	23	24	17	43
Nettomenot €/oppilas	-6 245	-11 112	-10 447	-15 848	-8 215
Nettomenot €/oppilas ilman kiinteistön pääomavuokraa	-5 808	-10 244	-9 625	-14 857	-8 023
Kunnallisten ja ostopalvelupäiväkotien esiopetuksen oppilaat	452	462	429	433	407

Talouden toteutuminen

Perusopetuksen talous toteutui suurelta talousarvion mukaisesti. Toimintatuottoja kertyi 7,62 miljoonaa euroa ja toimintamenot olivat 62,98 miljoonaa euroa. Toimintakatteen toteuma oli 55,36 miljoonaa euroa (mta 56,99 miljoonaa euroa tot 97,1 %). Tilinpäätöksen ylijäämä oli 1,632 miljoonaa euroa. Ylijäämä selittyy erityisesti tuottojen suuremmilla kotikuntakorvauksilla, mitä oli ennakoitu. Henkilöstökulut ylittivät 0,637 miljoonalla eurolla (tot 101,71%). Tähän syynä osittain sairauslomista johtuvat sijaistaloustaloukset ja loppuvuoden palkankorotukset, mitä ei osattu ennakoida riittävästi. Henkilöstökulujen ylitystä hillittiin syksyn aikana sijais- säästöillä.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2026 perusopetuksen oppilasmäärä jatkaa laskuaan, mikä ei kuitenkaan vielä johda suoraan muutoksiin palveluverkon osalta. Kunnassa toimii kolme alle 50 oppilaan koulua ja monikulttuuristen oppilaiden osuuden arvioidaan edelleen kasvavan. Oppilasmäärän pieneneminen tuottaa säästöä tuntikehyksessä, mutta opetusryhmien määrä pysyy suhteellisen vakaana palveluverkon rakenteen vuoksi. Yläkoulujen oppilasmäärät säilyvät lähes nykyisellä tasolla ennen ennustettua laskua.

Oppimisen palvelualueen henkilöstö vähenee maltillisesti palveluverkon muutosten myötä ja lapsimäärän vähentyessä. Tämän myötä henkilöstörakenne vakautuu määräaikaisten vähentyessä. Monikulttuurisuuden lisääntyminen edellyttää lisäpanostuksia, ja yksi uusi S2-opettajan virka perustetaan Riihikallion kouluun. Lisäksi arvioidaan laaja-alaisten erityisopettajien määrää suhteessa väheneviin oppilasmääriin.

Polarisaation ehkäisyyn kiinnitetään erityistä huomiota, ja painotetun opetuksen sekä tilojen yhteiskäytön linjaukset tukevat yhdenvertaisuutta. Uusi tilavarausjärjestelmä parantaa tilojen käyttöastetta. Esihenkilöiden johtamisosaamista vahvistetaan laajalla koulutuskokonaisuudella, jonka tavoitteena on kehittää esihenkilötyön laatua ja tukea muuttuvan toimintaympäristön tarpeita.

Kasvun ja oppimisen tuki

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Kasvun ja oppimisen tuen päällikkö Helena Palola

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT				2	467,4 %			2
TOIMINTAKULUT	- 335	- 435	- 395	- 334	-0,3 %	101,2 %	84,6 %	61
TOIMINTAKATE	- 335	- 435	- 395	- 333	-0,7 %	101,1 %	84,2 %	62

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kasvun ja oppimisen palveluiden tehtävänä on tuottaa monialaisessa yhteistyössä hyvinvointia, kasvua ja oppimista tukevia palveluja varhaiskasvatukseen ja opetustoimeen.

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Kasvun ja oppimisen tuen alueella vuoden aikana keskeisenä kokonaisuutena oli Tuusulan opetussuunnitelman perusteiden päivittäminen vastaamaan 1.8.2025 voimaan tulevaa Perusopetuslakia ja uusia opetussuunnitelman perusteita. Syksyn aikana järjestettiin useita Teams-tapaamisia, joiden tavoitteena oli tukea uusien toimintamallien jalkauttamista ja henkilöstön osaamisen vahvistamista.

Valpas-järjestelmän tietojen mukaan toisen asteen yhteishaussa oli 703–707 tuusulalaista hakuvelvollista oppilasta. Hakematta jättäneitä oli 13–16, ja heidän kohdallaan taustalla olivat useimmiten VSOP-järjestelyt tai muut koulunkäynnin erityisjärjestelyt, joiden vuoksi perusopetuksen päättötodistus ei valmistunut lukuvouden loppuun mennessä. Suurin osa hakijoista sai opiskelupaikan, ja varasijoille jäi neljä hakijaa. Seitsemän nuorta ei saanut opiskelupaikkaa yhteishaussa, ja heidän osaltaan tehtiin aktiivista jatko-ohjausta kesän aikana.

Kunnalle tuli vuoden aikana lisäksi ilmoituksia ilman opiskelupaikkaa olevista nuorista: alkuvuonna viisi, myöhemmin kuusi ja valtakunnallisen tilastointipäivän jälkeen yhteensä kahdeksan. Osa näistä nuorista oli aloittamassa opintonsa myöhemmin syksyllä.

Vuoden 2025 aikana havaittiin nouseva trendi opintojen keskeyttämisissä niin valtakunnallisesti kuin tuusulalaisten opiskelijoiden osalta. Keskeytykset painottuivat erityisesti syyslukukaudelle sekä ajankohtiin juuri ennen oppivelvollisuuden päättymistä. Taustalla oli useimmiten nuorten hyvinvointiin, jaksamiseen tai sosi-
aalisiin taitoihin liittyviä haasteita.

Verkostoyhteistyö nuoriso-ohjaajien, kouluvalmentajien ja Ohjaamon henkilöstön kanssa jatkui tiiviinä koko vuoden. Yhteistyön tavoitteena oli tukea nuorten nivelvaiheita, ehkäistä opintojen keskeytymistä sekä varmistaa opiskelupaikan löytäminen kaikille oppivelvollisille nuorille.

Talouden toteutuminen

Kasvun ja oppimisen tuen toimintakulut olivat 0,334 miljoonaa euroa. Muutettu talousarvio oli 0,395 miljoonaa euroa. Toteuma oli 84,6 % ja ylijäämä 61 000 euroa. Ylijäämä syntyi erityisesti palvelujen ostoista ja vuokrakuluista.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tulevina vuosina kasvun ja oppimisen tuen tarpeen arvioidaan lisääntyvän. Uusi perusopetuslaki ja päivitetty opetussuunnitelman perusteet edellyttävät edelleen henkilöstön osaamisen vahvistamista sekä uusien toimintamallien jalkauttamista. Yhä useampi oppilas tarvitsee joustavia opetusjärjestelyjä, mikä kasvattaa tuen ja ohjauksen tarvetta erityisesti perusopetuksen päättövaiheessa.

Oppivelvollisten hakeutumiseen ja nivelvaiheisiin liittyvät haasteet säilynevät ennallaan tai kasvavat maltillisesti. Erityisesti suomi toisena kielenä opiskelevien oppilaiden määrän kasvu luo tarvetta uusille tukimalleille ja henkilöstön kouluttamiselle.

Opintojen keskeyttämisten nouseva trendi todennäköisesti jatkuu ilman lisäpanostuksia nuorten hyvinvointiin. Tämä korostaa monialaisen verkostotyön merkitystä. Yhteistyö nuoriso-ohjaajien, kouluvalmentajien ja Ohjaamon kanssa tulee entisestään tiivistymään, ja opetukseen sitomattoman henkilöstön roolia on todennäköistä vahvistaa. Kokonaisuutena kunnan tulee varautua oppilaiden tuen tarpeiden monimuotoistumiseen ja riittävän resursoinnin varmistamiseen.

Lukio

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Rehtori Seppo Kärpänen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	255	92	92	91	-64,1 %	276,8 %	99,3 %	- 1
TOIMINTAKULUT	- 7 154	- 7 341	- 7 779	- 7 755	8,4 %	99,3 %	99,7 %	24
TOIMINTAKATE	- 6 899	- 7 249	- 7 687	- 7 664	11,1 %	97,0 %	99,7 %	24

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Tuusulan lukio on monipuolinen lähilukio, jonka toiminnassa korostuvat yksilöllinen huomioiminen ja opiskelijoiden vaikuttamismahdollisuudet.

Opiskelijat saavat tukea ja palautetta, joka auttaa heitä ylittämään itsensä ja tiimitoiminta antaa opiskelijoille mahdollisuuden kehittää lukiota ja omaa osaamistaan.

Lukion visio uudistetaan lukuvuoden 2025-2026 aikana.

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Tuusulan lukio on kasvanut edelleen vuonna 2025, ja opiskelijamäärä on noussut noin 800:aan syksyllä 2025. Kasvu toi lukion vuosibudjettiin noin 400 000 euron lisäyksen. Yhteishaun 282 aloituspaikkaa täyttyivät lähes kokonaan; alimmat keskiarvorajat olivat Hyrylässä 8,08, Jokelassa 7,62 ja Kellokoskella 7,00. Henkilöstöresursseja on vahvistettu vastaamaan kasvua. Lukioon on palkattu uusia vakinaisia opettajia ja toinen erityisopettaja tukemaan Jokelan ja Kellokosken toimipisteitä. Myös kouluvalmentajan ja monitoimimestarien tehtävät on vakinaistettu opiskelijoiden hyvinvoinnin ja arjen sujuvuuden varmistamiseksi.

Kansainvälisyystoiminta on vahvistunut Erasmus+ -akkreditoinnin myötä, mikä takaa EU-rahoituksen opiskelija- ja opettajaliikkuvuudelle seuraavaksi kolmeksi vuodeksi "green travel" -periaatetta noudattaen. Lukio on mukana myös UNESCO-koulujen Itämeri-hankkeessa.

Oppimisen tukea on uudistettu myös lukiossa.

Lukiossa tehtiin tekoälystrategia keväällä 2025. Lisäksi on valmistauduttu teknisesti syksyllä 2026 käyttöön otettavaan Abitti2-ylioppilaskojärjestelmään muun muassa uusimalla palvelinkoneita.

LUKIO	TP 2021	TP 2022	TP 2022	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Opiskelijamäärä	686	665	689	707	777	771
Nettomenot €/oppilas	-6 919	-7 945	-8 872	-9 762	-9 893	-9 940
Nettomenot €/oppilas ilman kiinteistön po-vuokraa	-6 170	-6 901	-7 558	-8 136	-8 377	-8 411

Talouden toteutuminen

Lukion talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintatuottoja kertyi 0,1 miljoonaa euroa ja toimintakulut olivat 7,8 miljoonaa euroa. Toimintakatteen toteuma oli 7,66 miljoonaa euroa (mta 7,69 miljoonaa euroa, tot. 99,69%).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Lukion opiskelijamäärä on nyt tasaantunut noin 800:aan opiskelijaan. Opiskelijamäärä ei voi kasvaa tästä tilakysymysten vuoksi. Kun aineyhdistelmät ja tuntiresurssin käyttö on vakiintunut, voidaan mahdollisuuksien mukaan vakinaistaa määräaikaishuoneita ja muuttaa tuntiopettajien virkoja lehtorin viroiksi.

Ylioppilaskirjoitusten ja kurssikokeiden uusi järjestelmä Abitti2 vaatii edelleen jonkin verran palvelinhankintoja. Opiskelijakoneiden vaihtamista Chromebookeiksi selvitetään vuoden 2026 aikana.

Ikäluokkien pieneneminen tulevina vuosina tuo kilpailua lukiopaikoista alueella ja tämä on huomioitava kaikkien yksiköiden toiminnassa ja markkinoinnissa.

